

KITEEN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYKSET Perustelut

2014

Yhdistymishallitus 13.8.2012 § 45
Kaupunginhallitus 26.11.2012 § 22
Kaupunginhallitus 28.4.2014 § 136
Kaupunginvaltuusto 19.5.2014 § 33

SISÄLLYS

JOHDANTO	3
1 LUKU: YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ.....	3
1 § Soveltamisalue ja tavoite	3
2 § Määräysten antaminen ja valvonta.....	3
3 § Paikalliset olosuhteet.....	4
2 LUKU: VESIEN SUOJELU JA JÄTEVESIEN JOHTAMINEN.....	4
Yleistä	4
Talousvesien käsittely vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella	5
4 § A) I- ja II-luokan pohjavesialueet.....	5
5 § B) Ranta-alueet ja erityisen kuormittavat kohteet	6
6 § C) Muut alueet	7
7 § Etäisyysvaatimukset	7
8 § Kiireellisyysjärjestys	8
9 § Jätevesien puhdistuslaitteistojen huolto	8
10-11 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu	8
12 § Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien pesu.....	9
13 § Lumen vastaanottoaikojen sijoittaminen ja sulamisvesien käsittely	9
14 § Maalämpöpötköiden sijoittaminen pohjavesialueelle	9
15 § Poikkeaminen luvun 2 määräyksistä	9
3 LUKU: JÄTTEIDEN KÄSITTELY.....	9
Yleistä	9
16 § Ulkokäymälän käyttö	9
17 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto	10
18 § Pieneläinten hautaaminen	10
19 § Lannoitteiden levitys.....	10
20 § Muut jätehuoltoa koskevat määräykset.....	10
4 LUKU: KEMIKAALIEN KÄSITTELY JA VARASTOINTI	11
Yleistä	11
21 § Yleiset määräykset polttonesteiden ja muiden terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista	11
22 § Polttonesteiden ja muiden terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista pohjavesialueella	11
23 § Säiliöiden tarkastaminen	11
24 § Maanalaisten säiliöiden poistaminen	12
25 § Polttoaine- tai muiden haitallisten nestemäisten kemikaalien säiliöiden tilapäinen sijoitus	12
5 LUKU: MELU	12
Yleistä	12
26 § Meluilmoitusmenettely	13
27 § Häiritsevä melu yöaikaan.....	13
6 LUKU: PÄÄSTÖJÄ JA NIIDEN HAITALLISIA VAIKUTUKSIA EHKÄISEVÄT MUUT MÄÄRÄYKSET	13
28 § Savukaasujen haitallisten päästöjen ehkäisy	13
29 § Häiriöitä aiheuttavat työt	13
30 § Kulkuväylien ja muiden alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotyöt.....	14
31 § Eläinten ruokinta.....	14
7 LUKU: VALVONTATIETOJEN ANTAMINEN.....	14
32 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja	14
8 LUKU: MUUT MÄÄRÄYKSET	14
33 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	14
34 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset.....	14
9 LUKU: VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET	15
35 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo	15
36 § Siirtymäkausimääräykset	15

JOHDANTO

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 §:n mukaan kunnilla on mahdollisuus antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä, jotka koskevat muuta kuin ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista toimintaa tai rekisteroitävää taikka ympäristönsuojelulain 61, 62 tai 78 §:n mukaan ilmoitusvelvollista toimintaa tai puolustusvoimien toimintaa. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset eivät myöskään voi koskea toimintaa, jonka ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksessa ja joka rekisteröidään tietojärjestelmään siten kuin 65 §:n 1 tai 2 momentissa säädetään.

1 LUKU: YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

1 § Soveltamisalue ja tavoite

Ympäristönsuojelulain 1 luvussa 'Yleiset säännökset' on säädetty mm. lain tavoite, soveltamisala, määritelmät, yleiset periaatteet ja velvollisuudet sekä kiellot. Lain 2 luvussa 'Asetukset ja määräykset' on annettu valtioneuvostolle oikeus antaa asetuksella tarpeellisia säädöksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Koska valtioneuvoston antamat ympäristönsuojelua koskevat asetukset ovat usein yleisluontoisia, on perusteltua antaa niitä täydentäviä ja käytännön tilanteita selventäviä paikallisia määräyksiä. Ympäristönsuojelumääräyksillä tarkennetaan yleisesti hyväksyttäviä velvoitteita tarpeettoman haitan ehkäisemiseksi.

Määräykset koskevat perusosiltaan koko kuntaa. Tietyillä erityisalueilla, jotka on määritelty määräysten 3 §:ssä, on annettu perusmääräyksiä täydentäviä määräyksiä. Ympäristönsuojelulain 19 §:ssä, jolla valtuutetaan kunnat antamaan ympäristönsuojelumääräyksiä, rajataan samalla sitä, mitä määräyksiä voidaan antaa. Määräyksiä ei voida antaa ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraisista tai ilmoitusvelvollisista toimista, joiden osalta ympäristön pilaantumisen ehkäisyä ja torjuntaa koskevat määräykset annetaan ko. luvussa tai ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä. Määräysten tulee kohdistua selkeästi rajattuihin toimintoihin tai yleisiin käyttäytymistapoihin, joita ei voida muutoin säädellä. Esimerkiksi tieliikenteen ohjauksesta tai rataverkon nopeusrajoituksista ei voida antaa määräyksiä kunnan ympäristönsuojelumääräyksillä. Määräykset eivät voi myöskään koskea puolustusvoimien toimintaa.

Ympäristönsuojelumääräys syrjäytyy, jos myöhemmin annetaan ylemmänasteinen normi samasta asiasta. Määräystä ei saa antaa myöskään siten, että se on ristiriidassa jo olemassa olevan ylemmänasteisen normin kanssa. Määräyksillä ei siten voida lieventää ja toisaalta niiden paikalliselle kiristämiseksi on osoitettava riittävät paikallisista olosuhteista johtuvat perusteet.

Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia sääntöjä ovat jätehuoltomääräykset ja rakennusjärjestykset. Myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua. Ympäristönsuojelumääräykset ovat säädöshierarkkisesti samantasoisia muiden kunnallisten määräysten kanssa. Koska ympäristönsuojelumääräykset annetaan ympäristönsuojelullisin perustein, tulee missä mahdollisesti annettua parempaan ympäristönsuojelulliseen tasoon johtavaa määräystä noudattaa, vaikka samasta asiasta olisikin määrätty muussa kunnallisessa määräyksessä.

Ympäristönsuojelumääräykset annetaan ympäristönsuojelulain (86/2000) täytäntöön panemiseksi. Ne perustuvat lain säännöksien tai sen nojalla annettujen säädösten konkretisointiin ympäristön suojelemiseksi paikallisesti. Perusteena kullekin määräykselle ovat paikalliset olosuhteet.

Määräysten yleinen tavoite on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen sekä pilaantumisesta aiheutuvien haittojen poistaminen ja vähentäminen. Perusteena kullekin määräykselle ovat paikalliset olosuhteet.

2§ Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 1 momentin mukaan määräykset antaa kunnanvaltuusto.

Ympäristönsuojelulain 21 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtä-

viä hoitaa kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 5 §:n 1 momentin mukaan kunnan määräämä toimielin. Kiteen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta.

Ympäristölautakunta voi ympäristönsuojelulain 21 §:n 2 momentin mukaan siirtää sille kuuluvaa toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle kuntien ympäristönsuojeluhallinnosta annetun lain säännösten mukaisesti. Hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä koskevat päätökset tulee kuitenkin käsitellä lautakunnassa. Kuntien ympäristöhallintolain 7 §:n mukaan kunnanvaltuusto voi antaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle oikeuden siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle, jollei laissa toisin säädetä. Viranhaltijalle, jolle siirretään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvia tehtäviä, tulee olla tehtävän edellyttämä pätevyys.

3§ Paikalliset olosuhteet

Ympäristönsuojelulain perusteella annettavat valtioneuvoston tai ympäristöministeriön ympäristönsuojelua koskevat asetukset ovat usein yleisluontoisia. Tämän vuoksi on perusteltua antaa niitä täydentäviä ja käytännön tilanteita selventäviä paikallisia määräyksiä, joissa voidaan mahdollisimman hyvin ottaa myös huomioon paikalliset olosuhteet ja esimerkiksi ympäristönsuojelullisesti arvokkaat tai erityishuomiota vaativat alueet.

Määräyksissä on otettu huomioon ympäristönsuojelullisesti erityishuomiota vaativat alueet, joille annetaan muutamia näitä alueita erikseen koskevia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelun ja ympäristön pilaantumisen ehkäisy, poistaminen ja vähentäminen edellyttävät Kiteen kaupungissa tarkennettuja määräyksiä seuraavilla alueilla:

- **taajaan rakennettu alue**, jolla tarkoitetaan asemakaavoitettua aluetta. Näillä alueilla erityismääräykset ovat tarpeen erityisesti terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja viihtyisyyden turvaamiseksi.
- **pohjavesialue**, jolla tarkoitetaan sellaista pohjaveden muodostumisaluetta, joka on luokiteltu yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeäksi I tai II luokan pohjavesialueeksi. Näillä alueilla erityismääräykset ovat tarpeen pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi. Pohjavesialueet on määriteltä ja rajattu P-K:n ELY-keskuksen (aik. P-K:n ympäristökeskus ja P-K:n vesi- ja ympäristöpiiri) toimesta vuonna 1994 ja tarkistettu vuonna 2002.
- **ranta-alue**, jolla tarkoitetaan 150 metrin levyistä vyöhykettä keskiveden mukaisesta rantaviivasta. Ranta-alueella tarkoitetaan kulloinkin voimassa olevassa vesilaissa tarkoitettuja vesialueiden rantoja. Vesialue on alue, joka on muutoin kuin tilapäisesti veden peittämä (esim. järvi, lampi, joki, puro tai vastaava vesistö) ja jossa vesi virtaa jatkuvasti ja kalan liikkuminen on mahdollista. Ranta-alueilla erityismääräykset ovat tarpeen vesiensuojelun vuoksi.

Talousjätevesien käsittelyssä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella Kiteen kaupungin alue on jaettu kolmeen eri vyöhykkeeseen, joissa talousvesien käsittely on eri tasoista (A) I- ja II-luokan pohjavesialueet, B) ranta-alueet ja erityisen kuormittavat kohteet ja C) muut alueet). Vyöhykejako on suunniteltu alueiden pilaantumisherkkyyden ja ravinnekuormituksen sietokyvyn perusteella.

Ympäristönsuojelulain 19 §:n nojalla kunta voi antaa ympäristönsuojelumääräyksiä, jotka koskevat esimerkiksi alueita, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johdaminen maahan, vesistöön tai vesilain mukaiseen uomaan taikka toimia, jotka ovat vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia. Ankarimmat puhdistusvaatimukset ovat tarpeen tärkeillä ja vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla, ranta-alueilla ja erityisen kuormittavilla kohteilla, kuten yhteispuhdistamoilla, oppilaitoksilla, leipomoilla ja muilla elinkeinotoiminnan puhdistamoilla, joiden asukasvastineluku on ≥ 15 .

2 LUKU: VESIEN SUOJELU JA JÄTEVESIEN JOHTAMINEN

Yleistä

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 2 momentin 1 kohdan perustelujen mukaan määräyksiä voidaan antaa toimista, rajoituksista ja rakennelmista, joilla ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia. Määräykset voivat koskea esimerkiksi jätevesien puhdistusmenetelmiä tai etäisyysvaatimuksia ranta-vyöhykkeellä, ajoneuvojen pesun rajoittamista tietyillä alueilla ja öljyn erotuskaivojen edellyttämistä pesupaikoilla sekä muita vastaavantapaisia seikkoja. Edelleen perustelujen mukaan ympäristönsuo-

jelumääräyksillä voidaan yksilöidä alueellisesti talousjätevesien puhdistusvaatimuksia. Määräyksissä voi olla tarvittaessa ajoitusmääräyksiä olemassa olevien laitteistojen tason parantamiselle.

Vesihuoltolain (119/2001) 10 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston toiminta-alueella olevan kiinteistön on liityttävä jätevesiviemäriin. Ympäristönsuojelulain 3 a luvussa ja valtioneuvoston asetuksessa "Talousjätevesien käsittelystä viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla" on säädetty talousjätevesien käsittelyjärjestelmistä ja käsittelyvaatimuksista. Asetuksen tarkoituksena on vähentää talousjätevesistä aiheutuvia päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia ottaen erityisesti huomioon vesienhoidon järjestämisestä annetussa laissa vesien tilalle annetut ympäristötavoitteet sekä valtakunnalliset vesien suojelun tavoitteet. Tarkoituksena on jätevesipäästöjä vähentämällä pienentää viemäriverkoston ulkopuolella talousvesikaivojen likaantumisen vaaraa ja ehkäistä vesien yleistä rehevöitymistä.

Hajajätevesiasetuksen vähimmäispuhdistustasoa voidaan kunnallisilla ympäristönsuojelumääräyksillä paikallisesti tiukentaa pilaantumisen herkillä alueilla. Kiteen ympäristönsuojelumääräyksissä pilaantumisen herkkä alueet ovat I- ja II-luokan pohjavesialueet, ranta-alueet ja erityisen kuormittavat kohteet.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella kiinteistön jätevesien käsittely järjestetään yleensä kiinteistökohtaisesti. Jätevesiviemäriverkoston ulkopuolella asuu noin 33 % kaupungin asukkaista. Ympärivuotisen asutuksen lisäksi myös loma-asuntoja on vastaavien palvelujen ulkopuolella. Valtaosa pysyvän asutuksen jäteveden käsittelylaitteista vaatii tehostamista laitteiden vanhentuneisuuden, toimimattomuuden tai ympäristönsuojelullisesti riittämättömän tehon vuoksi. Puutteellisesti käsiteltyjen jätevesien suurin ongelma on niiden sisältämien ravinteiden aiheuttama vesistöjen rehevöityminen ja pohjavesien laadun heikkeneminen.

Liitteessä 1a-e on esitelty jätevesien eri käsittelyjärjestelmiä ja niiden puhdistustuloksista on saatavissa tietoa mm. Suomen ympäristökeskuksen kotisivuilta osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/hajajatevesi>.

Talousjätevesien käsittely viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla

4 § A) I- ja II-luokan pohjavesialueet

Pohjavesialueella tapahtuvaa jätevesien imeyttämistä voidaan pitää ympäristönsuojelulain 8 §:n vastaisena. Jätevesien sisältämät haitta-aineet voivat kulkeutua pohjaveteen aiheuttaen ympäristö- ja terveyshaittoja sekä juomaveden pilaantumista. Pohjaveden pilaamiskiellon takia talousjätevesien käsittelylle tärkeillä ja vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla on annettu muita alueita tiukemmat määräykset. Ainoastaan vähäisten jätevesien (esimerkiksi vaatimattoman loma-asunnon, jota ei ole varustettu vesijohdolla) imeyttäminen maaperään esimerkiksi yksiosastaisen saostuskaivon ja imeytyskaivon kautta on pohjavesialueella mahdollista. Vähäisille saunan pesuvesille riittää yleensä imeytyskaivo tai vastaava.

Umpisäiliöiden varustaminen täyttymishälyttimellä on pohjavesialueilla tarpeen ylivuototilanteiden estämiseksi. Käytettävät umpisäiliöt eivät saa olla esimerkiksi käytöstä poistettuja öljysäiliöitä, koska jätevesillä on syövyttäviä ominaisuuksia hapettomissa olosuhteissa ja säiliöiden kunto voi olla jo muutoinkin arveluttava.

Ns. vanhojen rakennusten (ennen 1.1.2004 käyttöön otetut) osalta voidaan käyttää tapauskohtaista harkintaa sellaisissa kohteissa, joissa ympäristönsuojelumääräysten 4.1 ja 4.2 §:n noudattaminen aiheuttaisi kohtuuttomia kustannuksia tai jäteveden poisjohtaminen pohjavesialueelta olisi teknisesti poikkeuksellisen vaativaa ja näistä syistä vaatimukset olisivat kohtuuttomia kiinteistön haltijalle. Lisäksi harkintaa voidaan käyttää tapauksissa, joissa ympäristöön aiheutuva kuormitus on vähäistä.

Tällöin ei kuitenkaan jätevesien käsittely saa aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa eikä pohjaveden pilaantumista. Tämä voidaan varmistaa jätevesien puhdistustulosten ja pohjaveden laadun tiheennetyllä seurannalla sekä valvonnalla. Mikäli jätevesien johtamisesta aiheutuu vesilaisissa tarkoitettun uoman tai altaan pilaantumista, on tällaiseen jäteveden johtamiseen haettava ympäristölupa ympäristönsuojelulain 28.2 §:n 1 ja 2 kohtien mukaisesti.

Puhdistettujen jätevesien johtamisella sepeliojastoa, kasvillisuutta tai muuta vastaavaa menetelmää hyväksikäyttäen maastoon ennen vesistöön pääsyä, on pyritty varmistamaan se, että jos jätevesien käsittelyjärjestelmä ei jostain syystä toimitakaan suunnitellulla tavalla, varmistetaan ainakin jonkinlainen puhdistustulos.

5 § B) Ranta-alueet ja erityisen kuormittavat kohteet

Ranta-alueilla (150 m rantaviivasta) ja erityisen kuormittavilla kohteilla noudatetaan asetuksen 'Talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla' 4 §:n mukaisia käsittelyvaatimuksia. Talousjätevesistä ympäristöön joutuvaa kuormitusta on vähennettävä orgaanisen aineen osalta (BHK₇) vähintään 90%, kokonaisfosforin osalta vähintään 85% ja kokonaistypen osalta vähintään 40% verrattuna käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen, jona käytetään laskennallista haja-asutuksen kuormituslukua.

Kuormitusluku lasketaan eri jätevesijakeiden kuormituksen summana. Jätteiden erotteluun perustuviin järjestelmien kuormituslaskelmissa yhden asukkaan käsittelemättömän jäteveden kuormituksen alkuperä ja määrä grammoina asukasta kohti vuorokaudessa (g/ p d) sekä niiden prosentuaaliset osuudet ovat seuraavan taulukon mukaisia, ellei luotettavin tapauskohtaisin tutkimuksin voida osoittaa toisin.

	ORG. AINE BHK ₇		FOSFORI		TYPPI	
	g/p d	%	g/p d	%	g/p d	%
uloste	15	30	0,6	30	1,5	10
virtsa	5	10	1,2	50	11,5	80
muu	30	60	0,4	20	1,0	10
yhteensä	50	100	2,2	100	14,0	100

Ranta-alue on määritelty pykälän 3 perusteluissa. Erityisen kuormittavia kohteita ovat esimerkiksi lupakynnyksen (AVL <100) alapuolelle jäävät pienet puhdistamot, kuten kiinteistöjen yhteispuhdistamot, kyläpuhdistamot, oppilaitosten ja matkailualan taikka vastaavan elinkeinotoiminnan jäteveden puhdistamot, joiden jätevesien määrä ja lika-ainepitoisuudet ovat merkittävästi suurempia kuin tavallisella asuinkiinteistöllä.

Ympäristön kannalta paras lomarakennusten käymäläratkaisu on kuivakäymälä, sillä lomarakennusten etäisyys vesistöä on yleensä pieni ja toisaalta kausiluonteinen käyttö heikentää esimerkiksi maapuhdistamon biologista toimintaa. Tehdasvalmisteiset laitepuhdistamot vaativat yleensä myös säännöllistä kuormitusta toimiakseen vaadittavalla tavalla, joten niiden soveltuminen loma-asutuksen käyttöön on epävarmaa. Mikäli lomarakennus halutaan varustaa vesikäymälällä, on sen tarve erityisesti perusteltava rakennuslupahakemuksessa. Mikäli edellytykset vesikäymälän rakentamiselle on (rakennuksen käytön luonne, jätevesijärjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeet, lietteiden hyväksytyt kuljetus- ja sijoituspaikka, rakennuspaikan tie mahdollistaa loka-auton liikennöinnin jne.) on jätevedet johdettava umpikaivoon.

Muiden pesuvesien käsittelyssä keskeisessä asemassa on käytettävän veden määrä ja loma-asunnon varustetaso. Lähtökohtana on, että kantovedellä ei aiheuteta sellaista vesistön pilaantumisriskiä, että suhteen tarvittaisiin yleensä muuta käsittelyä kuin yksiosastoinen saostuskaivo ja imeytyskaivo tms. Vähäisille saunan pesuvesille riittää yleensä pelkkä imeytyskaivo tai vastaava. Mikäli lomarakennus varustetaan vesijohdolla (vesijohto omasta kaivosta tai vesiosuuskunnan tms. vesihuoltolaitoksen verkosta) on veden käyttö runsaampaa ja vettä käyttäviä kalusteita helpompi hankkia. Tämän takia myös pesuvesien käsittelyjärjestelmältä edellytetään enemmän.

Vesikäymälän rakentaminen saarella sijaitsevaan rakennukseen on mahdollista silloin, kun jätevesilietteet voidaan kuljettaa saaresta pois tai käsitellä muuten asianmukaisesti. Käytännössä tämä edellyttää tieyhteyttä saareen.

Ranta-alueelle sijoittuvan pysyvän asutuksen veden käyttö on runsaampaa (tai ainakin tasaisempaa ympäri vuoden) kuin loma-asutuksen. Pysyvä asutus pitäisi pyrkiä sijoittamaan loma-asutusta kauemaksi rantaviivasta, tällöin myös kiinteistökohtaiselle jätevesienkäsittelylle luodaan paremmat edellytykset.

Saostuskaivojen tarkoituksena on poistaa lähinnä kiintoainesta ja niitä on pidettävä välttämättömänä esikäsitteilymenetelmänä ennen muita jätevesien puhdistusmenetelmiä. Saostuskaivon mitoitus perustuu siihen tulevan jäteveden laatuun ja määrään. Jotta sekä pohjalle laskeutuneen että kelluvan lietteen kulkeutuminen pois saostuskaivosta estettäisiin tehokkaasti, tehdään saostuskaivoista useampiosaisia. Mikäli jätevesien joukossa on käymäläjätevesiä, tulee saostuskaivon olla kolmiosainen ja pelkille pesuvesille riittää yleensä kaksiosainen saostuskaivo.

Puhdistettujen jätevesien johtamisella sepeliojastoa, kasvillisuutta tai muuta vastaavaa menetelmää hyväksikäyttäen maastoon ennen vesistöön pääsyä, on pyritty varmistamaan se, että jos jätevesien

käsittelyjärjestelmä ei jostain syystä toimisikaan suunnitellulla tavalla, varmistetaan ainakin jonkinlainen puhdistustulos.

6 § C) Muut alueet

Muilla kuin kohdissa 4 ja 5 mainituilla alueilla on jätevedet puhdistettava vähintään "Talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla" annetun asetuksen 3 §:n mukaisesti siten, että ympäristöön joutuvaa kuormitusta vähennetään orgaanisen aineen osalta (BHK₇) vähintään 80%, kokonaisfosforin osalta vähintään 70% ja kokonaistypen osalta vähintään 30% verrattuna käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen, jona käytetään laskennallista haja-asutuksen kuormituslukua.

Saostuskaivojen tarkoituksena on poistaa lähinnä kiintoainesta ja niitä on pidettävä välttämättömänä esikäsitteilymenetelmänä ennen muita jätevesien puhdistusmenetelmiä. Saostuskaivon mitoitus perustuu siihen tulevan jäteveden laatuun ja määrään. Jotta sekä pohjalle laskeutuneen että kelluvan lietteen kulkeutuminen pois saostuskaivosta estettäisiin tehokkaasti, tehdään saostuskaivoista useampiosaisia. Mikäli jätevesien joukossa on käymäläjätevesiä, tulee saostuskaivon olla kolmiosainen ja pelkille pesuvesille riittää yleensä kaksiosainen saostuskaivo.

Lomarakennusten pesuvesien käsittelyssä keskeisessä asemassa on käytettävän veden määrä ja lomamasun varustetaso. Lähtökohtana on, että kantovedellä ei aiheuteta sellaista vesistön pilaantumiskärsiä, että suhteen tarvittaisiin yleensä muuta käsittelyä kuin yksiosastoinen saostuskaivo ja imeytyskaivo tms. Vähäisille saunan pesuvesille riittää pelkkä imeytyskaivo tai vastaava. Mikäli lomarakennus varustetaan vesijohtolla (vesijohto omasta kaivosta tai vesiosuuskunnan tms. vesihuoltolaitoksen verkosta) on veden käyttö runsaampaa ja vettä käyttäviä kalusteita helpompi hankkia. Tämän takia myös jätevesien käsittelyjärjestelmältä edellytetään enemmän.

7 § Etäisyysvaatimukset

Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan jätevedet on käsiteltävä ja johdettava niin, ettei niistä aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa. Riittävä suojaetäisyys jäteveden imeytyskohdasta kaivoihin tai muihin vedenottamoihin tarvitaan ensisijaisesti terveydellisten haittojen ehkäisemiseksi. On tärkeää, että jäteveden mahdollisesti sisältämät taudinaiheuttajat eivät pääse leviämään ja lisäksi on pyrittävä torjumaan nitraattimuodossa olevan typen haitat pohjavesiesiintymille. Vähimmäissuojaetäisyyksien avulla pyritään varmistamaan jätevesien riittävät laimennusolosuhteet näiden haittojen ehkäisemiseksi. Jätevesilaitteistojen etäisyydestä tontin rajaan annettu vaatimus sekä ylimmän pohjavesitason yläpuolelle jätettävä suojaavan maakerroksen paksuutta koskeva vaatimus ovat tarpeen erityisesti pohjaveden suojelun kannalta.

Ympäristönsuojelulain 27b §:n mukaan jätevedet on käsiteltävä ja johdettava niin, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Vesikäymälävedet ja muut talousjätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista maahan, vesistöön tai vesilain mukaiseen uomaan tai altaaseen siten, että puhdistus vastaa jätevesiasetuksessa annettuja vaatimuksia. Ranta-alueilla etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia, sillä jätevesien purkupaikan etäisyys vesistöä vaikuttaa jätevesien aiheuttaman vesistökuormituksen suuruuteen. Jätevesiä maaperään imeytettäessä jätevesi suotautuu pohjaveteen, joka yleensä virtaa vesistöön päin. Jätevesien imeytyspaikan sijoittaminen ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti lisää suodatuspinta-alaa ja samalla vähentää jätevesikuormitusta.

Maasuodattimien ja pienpuhdistamojen sijoittaminen lähemmäksi rantaviivaa on perusteltua lähinnä siksi, että puhdistamisen jälkeen veden laatu on yleensä sellainen (ainakin maasuodattimissa), että käsiteltyjen vesien johtaminen pintavesiin on mahdollista. Puhdistettujen jätevesien imeyttäminen maaperään tai johtaminen sepeliojastoa, kasvillisuutta tai muuta vastaavaa menetelmää hyväksikäyttäen maastoon parantaa vielä puhdistustulosta. Lisäksi maasuodattimien ja pienpuhdistamojen toimivuutta on mahdollista seurata.

Etäisyysvaatimusten määrittelyssä on pyritty varmistamaan se, että jos jätevesien käsittelyjärjestelmä ei jostain syystä toimisikaan suunnitellulla tavalla, varmistetaan ainakin jonkinlainen puhdistustulos. Suojaetäisyydet ovat Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen (aik. P-K:n ympäristökeskus) antaminen ohjeiden mukaiset.

Ns. vanhojen rakennusten (ennen 1.1.2004 käyttöönotetut) osalta voidaan vähimmäisetäisyysvaatimuksista tapauskohtaisesti poiketa, mikäli poikkeamisesta ei aiheudu haittaa ympäristölle tai terveydelle ja vähimmäissuojaetäisyyksien noudattaminen esimerkiksi tontin pienen koon takia on mahdotonta taikka toimenpide teknisesti lähes mahdoton toteuttaa joko rakennuksen sijainnin, maasto-

olosuhteiden tai esimerkiksi sähkön puuttumisen vuoksi. Suoraan vesistöön ei tällaisia vähäisiä pesuvesiä saa kuitenkaan johtaa. Pohjavesialueilla puhdistettujen jätevesien purkupaikan etäisyys rantaviivasta määritellään aina tapauskohtaisesti, sillä pohjaveden suojaamiseksi voi olla tarve sijoittaa puhdistettujen jätevesien purkupaikka lähemmäksi rantaviivaa kuin muilla ranta-alueilla.

8 § Kiireellisyysjärjestys

Määräaika tarvittaville korjauksille on ns. talousjätevesiasetuksen takaraja 15.3.2016. Porrastamiseen ei ole nähty olevan tarvetta oltaessa siirtymäajan loppupuolella. Poikkeamismenettelystä on laissa ja sen siirtymäsäädöksissä omat säädöksensä, joiden tulkinna on ympäristöministeriö antanut kunnille ohjeen.

9 § Jätevesien puhdistuslaitteistojen huolto

Kiinteistön haltijan huolehtimisvelvollisuus sekä puhdistuslaitteiden toimivuuden ja tehokkuuden tarkastusvelvollisuus perustuvat ympäristönsuojelulain 4 ja 5 §:n mukaisiin yleisiin periaatteisiin ja velvollisuuksiin.

Saostuskaivot tulee jätevesijärjestelmän toiminnan varmistamiseksi tyhjentää säännöllisesti. Mikäli tyhjennys laiminlyödään, voi seurauksena olla kiintoaineksen karkaamisen myötä puhdistusjärjestelmän toiminnan heikkeneminen ja siten edelleen ravinnekuormituksen lisääntyminen.

Liete on jätettä, jonka ammatti- ja laitospesä käsittely ja hyödyntäminen on ympäristönsuojelulain 28 §:n nojalla luvanvaraista toimintaa.

Asema- ja rantakaava-alueiden ulkopuolella lietteen hyödyntäminen levittämällä liete peltoon voidaan hyväksyä, kun liete on käsitelty ennen sen levittämistä asianmukaisesti terveydelle ja ympäristölle vaarattomaksi. Lietteen välitön multaus ehkäisee myös ravinteiden huuhtoutumista sekä lietteestä aiheutuvia hygieenisia haittoja. Sako- ja umpikaivolietetteitä pellolle levitettäessä on oltava varma lietteen mikrobiologisesta laadusta ja sen vuoksi liete on stabiloitava esimerkiksi kalkitsemalla ennen peltoon levittämistä. Lisätietoa lietteen käsittelystä on liitteessä 2.

Kiinteistön haltijan kirjanpitovelvollisuus perustuu ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaiseen yleiseen selvilläolovelvollisuuteen. Kiteen kaupungin ympäristölautakunnalla ja sen määräämällä viranhaltijalla on ympäristönsuojelulain 83 §:n mukaisesti oikeus saada valvontaa ja ympäristönsuojelulain toimeenpanoa varten tarpeellisia tietoja.

10 ja 11 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu

Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan jätevedet tulee käsitellä ja johtaa niin, ettei niistä aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa. Ympäristönsuojelulain 27b §:n mukaan jätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista maahan, vesistöön tai vesilain mukaiseen uomaan tai altaaseen. Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesussa syntyy pääsääntöisesti sellaisia jätevesiä, jotka on käsiteltävä kuten muutkin jätevedet.

Ammattimaisessa ja laajamittaisessa pesutoiminnassa käytetään yleisesti erilaisia liuotinpohjaisia ja voimakkaita pesuaineita. Pesumäärät ovat suuria ja pesutapahtumat toistuvat usein samalla alueella. Pesutoimintaa voidaan pitää ammattimaisena, kun se täyttää yritys- ja ansiotoiminnan tunnusmerkit. Laajamittainen toiminta voi olla myös usean ajoneuvon toistuvaa pesua samalla alueella. Tällaisesta toiminnasta syntyvien jätevesien johtamisesta ympäristöön voi aiheutua ympäristön pilaantumista. Viemäriverkoston toimivuuden kannalta on tarpeen esikäsittää jätevedet hiekan- ja öljynerotuskaivoissa ennen viemäriin johtamista. Määräys pesuvesien esikäsittelystä ja johtamisesta viemäriin on tarpeen myös pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesuvedet ovat pääsääntöisesti sellaisia jätevesiä, jotka on käsiteltävä kuten muutkin jätevedet. Poikkeuksena ovat vähäiset määrät pesuvesiä, joita syntyy pestessä ajoneuvoja ja veneitä pelkällä vedellä. Tällöin vesi sisältää lähinnä pölyä ja selkeää likaa, josta ei aiheudu ympäristön pilaantumista, vaikka vesi johdettaisiin maaperään ja vennen ollessa kyseessä vesistöön ilman puhdistamista.

Vesien pilaantumisen estämiseksi on tarpeen kieltää pesuvesien johtaminen puhdistamattomina suoraan vesistöön. Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesusta voi aiheutua ympäristön pilaantumista ja sitä kautta yleisen viihtyvyyden ja alueen virkistyskäytön vähentymistä.

Veneiden pesussa syntyy samantyyppisiä jätevesiä kuin autojen ja muiden koneiden pesussa, joten jätevesien käsittelyssä tulee noudattaa samankaltaisia määräyksiä.

12 § Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien pesu

Ympäristönsuojelulain 27b §: n mukaan jätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista maahan, vesistöön tai vesilain mukaiseen uomaan tai altaaseen. Ainoastaan vähäiset jätevesimäärät voidaan johtaa puhdistamatta maahan, mikäli niistä ei aiheudu ympäristön pilaantumista. Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien pesu vesistöissä tai muuten siten, että pesuvedet pääsevät suoraan vesistöön, aiheuttaa ylimääräistä vesistön kuormitusta ja siten myös ympäristön pilaantumisen vaaraa. Pesuaineita sisältävien jätevesien pääseminen puhdistamatta vesistöön aiheuttaa mm. vesistön virkistyskäyttöarvon laskemista loma-asutusalueilla ja vesistöjen rehevöitymistä. Tämän vuoksi matot, tekstiilit ja muut vastaavat tulisikin pestä kuivalla maalla siten, että pesuvedet eivät pääse suoraan vesistöön.

13 § Lumen vastaanottoaikkojen sijoittaminen ja sulamisvesien käsittely

Lunta ei luokitella jätteeksi, mutta lumen varastoinnilla ja sulamisvesillä saattaa kuitenkin olla ympäristön kannalta haitallisia vaikutuksia, joita pyritään näillä määräyksillä ennakolta ehkäisemään.

Pysäköintialueilta, liikennealueilta ja muilta vastaavilta alueilta poistettu lumi sisältää roskia ja muita lika-aineita, joista saattaa aiheutua roskaantumista ja muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Lumenkaatoalue on tämän vuoksi tarpeen sijoittaa ja sitä tulee käyttää siten, että haitalliset vaikutukset voidaan ehkäistä. Pohjavesialueelle sijoitettu lumen vastaanottoaika on riski pohjavedelle.

Lumen mukana alueelle voi tulla myös muita roskia ja jätteitä ja roskainen alue houkuttelee luvattomia jätteidentuojia. Syntyvien haittojen ennaltaehkäisemiseksi ja jo aiheutuneiden ympäristöhaittojen poistamiseksi on alueen siisteyttä valvottava ja tarvittaessa ryhdyttävä toimiin alueen puhdistamiseksi.

14 § Maalämpöputkistojen sijoittaminen pohjavesialueelle

Maalämpölaitteissa käytettävät lämmönsiirtoaineet voivat olla ympäristölle vaarallisia. Lämmönkeruuputkien mahdollinen vuotaminen voi aiheuttaa pohjaveden pilaantumista. Pilaantumisriskin estämiseksi lämmönsiirtoaineena ei tulisi käyttää pohjavedelle haitallisia yhdisteitä, esim. etyleeni- tai propyleeniglykolia eikä metanolia.

15 § Poikkeaminen luvun 2 määräyksistä

Yksittäistapauksessa ympäristölautakunta voi myöntää poikkeuksen 2 luvun 5 §:n ja 7 §:n määräyksistä. Poikkeaminen edellä mainituista määräyksistä on mahdollista puhdistustavan ja -määrän, maasto-olosuhteiden, maaperän laadun, kuormituksen vähäisyyden tai kiinteistöjen vähäisen käytön perusteella. Poikkeamisen yhteydessä tulee kuitenkin ottaa huomioon, ettei siitä aiheudu ko. määräysten tavoitteiden syrjäytymistä eikä ympäristön pilaantumisen vaaraa.

3 LUKU: JÄTTEIDEN KÄSITTELY

Yleistä

Jätteiden käsittelyä koskevien määräysten tavoitteena on ehkäistä jätteiden syntyä ja haitallisia vaikutuksia ympäristönsuojelulain (86/2000) 1 §:n 3 kohdan mukaisesti ja ne perustuvat ympäristönsuojelulain lisäksi jätelakiin. Ympäristönsuojelumääräyksillä on täydennetty Kiteen kaupungin jätehuoltomääräyksiä niiltä osin kuin on katsottu tarpeelliseksi haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi.

16 § Ulkokäymälän käyttö

Ulkokäymälästä saattaa väärin hoidettuna aiheutua haju- tai muita viihtyisyyshaittoja ympäristöön, joten oikeisiin välineisiin ja käymälän asianmukaiseen hoitoon tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Käymäläjätteen sisältämät ravinteet aiheuttavat vesistön päästessään vesistön rehevöitymistä. Ravinteiden aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi on tehokkainta estää jo ennakolta niiden pääsy vesistöihin. Ympäristönsuojelulain 8 §:ssä säädetty pohjaveden pilaamiskielto koskee myös käymäläjätteen käsittelyä. Tämän vuoksi käymälän tiiveysvaatimus on sisällytetty määräykseen.

Koska ulkokäymäläjätettä kertyy suhteellisen vähäisiä määriä, asianmukaista kompostointia ja lannoitteena käyttöä voidaan pitää tämän jätteen suositeltavana käsittelytapana. Mikäli kompostointi on mahdotonta, on perusteltua vaatia sen toimittamista muun jätelietteen tavoin tarvittavan luvan omaavalle vastaanottajalle.

17 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Suurella yleisötilaisuudella tarkoitetaan tilaisuutta, jossa myydään elintarvikkeita ja jonka odotettavissa oleva yhtäaikaisten kävijämäärä on yli 500 henkeä. Tällaisissa tilaisuuksissa syntyvät jätemäärät ovat yleensä suuria, jonka takia jätteiden käsittely vaatii tarkempaa selvitystä ja suunnittelua. Jättesuunnitelmaa tehtäessä voidaan myös samalla miettiä keinoja, joiden avulla jätteiden määrää voidaan vähentää. Ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi on tärkeää, että tilaisuutta varten vartaan riittävästi jäteastioita eri jätejakeita varten ja että yleisestä siisteydestä huolehditaan.

18 § Pieneläinten hautaaminen

Pieneläimillä tarkoitetaan pienikokoisia lemmikkieläimiä, kuten koiria, kissoja, lintuja, hiiriä jne. Taajaan rakennetulla alueella voidaan haudata yksittäisiä kuolleita lemmikkieläimiä joko omakotitalo- tai kesämökkitalon tontille, kun huolehditaan, ettei siitä aiheudu haittoja ympäristölle. Sen sijaan rivitalotontille ei kuolleita lemmikkieläimiä saa haudata tontin pienuuden takia. Lemmikkieläimille on Kiteen kaupungissa erillinen hautausmaa. Tuotantoeläinten hautauksissa on noudatettava kaupungin eläinlääkäriin antamia ohjeita.

19 § Lannoitteiden levitys

Lannan, lietelannan, virtsan, stabiloidun jätevesilietteen, säilörehun puristenesteen ja muiden nestemäisten lannoitteiden levitys saattaa aiheuttaa asuinalueella ja niiden läheisyydessä kohtuuttomia hajuhaittoja, jollei lantaa mullata riittävän nopeasti levittämisen jälkeen. Edellä mainittujen lannoitteiden välitön multaus ehkäisee ammoniakkihaittumista ja samalla myös mahdolliset hajuhaitat jäävät mahdollisimman pieniksi. Multauksella ehkäistään myös ravinteiden huuhtoumista ojiin ja edelleen pintavesiin.

Lietelannan, virtsan, jätevesilietteen, säilörehun puristenesteen ja muiden nestemäisten lannoitteiden levitys vedenottamoiden lähisuojavyöhykkeillä oleville pelloille ei ole sallittua eikä em. lannoitteita tule levittää myöskään muualla pohjavesialueella ilman erityistä syytä ja siten, että pohjaveden pilaantumisvaara on olemassa. Mikäli lannoitteiden levittämiseen on olemassa erityinen syy, on siitä tehtävä ilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Ilmoituksen tekeminen on tarpeen valvonnan ja seurannan kannalta. Ilmoituksessa on käytävä erityisten syiden lisäksi ilmi ainakin tiedot ilmoituksen tekijästä yhteystietoineen, tiedot lannan levityspaikasta ja pinta-alasta, levitysjankohdasta, levitysmäärästä (m³ tai tn), levitystavasta sekä tarvittaessa tiedot myös esimerkiksi pellon maalajin karkeudesta, pohjaveden korkeudesta ja virtaussuunnista. Erityisinä syinä voidaan pitää esimerkiksi, että tilalla on käytössä lannankäsittelyjärjestelmä, jossa syntyy vain nestemäisiä lannoitteita eikä tilalla ei ole riittävästi peltoalaa pohjavesialueen ulkopuolella, lantaa ei saada luovutettua hyödynnettäväksi muualle tai luomuviljelyn ehdot estävät keinolannoitteiden käytön lannoituksessa. Näin pyritään estämään ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaisesti pohjaveden pilaantuminen. Talousvesikaivojen ympärille jätetään lannoittamatta kaista, jolla estetään ravinteiden tai bakteerien pääsy kaivoon.

20 § Muut jätehuoltoa koskevat määräykset

Kiteen kaupungin jätehuoltomääräyksissä määrätään jätehuollon käytännön järjestämisestä sekä jätehuoltomääräyksissä on myös määräykset jätteiden omatoimisesta käsittelystä, kuten poltosta.

4 LUKU: KEMIKAALIEN KÄSITTELY JA VARASTOINTI

Yleistä

Pienikin määrä jotakin terveydelle ja ympäristölle vaarallista kemikaalia saattaa hallitsemattomasti ympäristöön päästessään aiheuttaa vakavan ympäristön pilaantumisen vaaran. Erityisen ongelmallisia ovat nestemäiset aineet, jotka voivat aineen ominaisuuksista riippuen imeytyä nopeasti maaperään ja kulkeutua veteen liuenneena kauaskin onnettomuuspaikalta. Kemikaalionnettomuuden ennaltaehkäiseminen edellyttää asianmukaisia varastosäiliöitä ja varastotiloja sekä säännöllistä laitteiden huoltoa ja tarkastamista.

Nämä määräykset on annettu kemikaalivuotojen hallitsemattoman ympäristöön pääsemisen ja niistä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, johon ympäristönsuojelulain 7 § (maaperän pilaamiskiello) ja 8 § (pohjaveden pilaamiskiello) pyrkivät. Pohjavesialueella on asetettu erityisiä määräyksiä, koska nämä alueet ovat erityisen herkkiä ja vaativat erityisiä suojelutoimia puhtaan veden turvaamiseksi.

Terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien turvallinen varastointi edellyttää käyttöturvallisuustiedotteissa annettujen ohjeiden noudattamista. Ohjeiden vastainen käsittely ja varastointi lisäävät ympäristöonnettomuuden riskiä. Öljy ja useat muut yleisesti käytetyt kemikaalit aiheuttavat ympäristöön joutuessaan vakavan ympäristön pilaantumisvaaran.

21 § Yleiset määräykset polttonesteiden ja muiden terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista

Polttonesteet ja muut haitalliset nestemäiset kemikaalit voivat aiheuttaa puutteellisesti käsiteltyinä ja varastoituina vajavan maaperän, pohjaveden tai muun ympäristön saastumisvaaran. Ympäristön saastumisen ehkäisemiseksi on nestemäisten terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien vuodot ympäristöön, maaperään tai vesistöön estettävä riittävin suojatoimin, esimerkiksi sijoittamalla säiliöt vuotojen varalta tiiviisiin suoja-altaisiin.

Varastoitavaa kemikaalia saattaa joutua pieniä määriä suoja-altaaseen esimerkiksi säiliötä täytettäessä tai säiliöstä tankattaessa. Nämä kemikaalijäämät sekoittuvat suoja-altaan sadeveteen, mikäli säiliötä suoja-altaineen ei ole katettu. Hallitsematon suoja-altaan tyhjennys saattaa aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Tämän vuoksi suoja-altaat on katettava tai muuten suojattava sateelta. Vuotojen ehkäisemiseksi säiliöt on varustettava ylitäytön estävillä laitteilla.

Kun onnettomuudesta ilmoitetaan mahdollisimman nopeasti ympäristönsuojeluviranomaiselle ja pelastusviranomaiselle, voidaan puhdistustoimet aloittaa mahdollisimman pian ja näin haitallisia ympäristövaikutuksia pyritään minimoimaan.

22 § Polttonesteiden ja muiden terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista pohjavesialueella

Ympäristönsuojelulain 8 §:ään viitaten pohjaveden pilaamiskiellon vuoksi uusien maanalaisten kemikaalisäiliöiden sijoittamista pohjavesialueille tulisi välttää. Maanalaisen säiliön vuodon sattuessa voivat kemikaalit imeytyä maaperään ja edelleen pohjaveteen taikka valua maanpinnan alapuolella pintavesistöihin kauaskin varsinaisesta onnettomuuspaikasta.

Säiliöiden kaksivaippaisella rakenteella pyritään ehkäisemään kemikaalien vuotoja maaperään. Ylitäytön seurauksena tapahtuvien vuotojen ehkäisemiseksi on säiliöt varustettava lisäksi ylitäytön estävillä laitteilla ja mahdollisimman nopean vuotojen havaitsemisen varmistamiseksi tulee uudet säiliöt varustaa lisäksi vuotojen tarkkailujärjestelmällä sekä asianmukaisilla vuodosta hälyttävillä laitteistoilla.

23 § Säiliöiden tarkastaminen

Terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien varastosäiliöiden kunto tulee säännöllisin tarkastuksin varmistaa mahdollisten vuotojen tai muiden turvallisuuden kannalta merkittävien vikojen havaitsemiseksi. Tarkastusten avulla voidaan ennaltaehkäistä onnettomuuksia, jotka ovat seurausta laitteistojen huonosta kunnosta ja kulumisesta. Maanalaiset kemikaalisäiliöt ovat varsinkin ikääntyessään usein ympäristöriski, koska niiden mahdollisia vuotoja on vaikea havaita. Vuotaessaan maanalaiset öljysäiliöt aiheuttavat maaperän, pohjaveden ja vesistöjen saastumisvaaran, joita ympäristönsuo-

jelulain 7 ja 8 §:n mukaan on välttävää. Nämä määräykset on annettu kemikaalivuotojen hallitsemattoman ympäristöön pääsemisen ja niistä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Maanalaisen säiliön kunnosta ei saada luotettavaa tietoa muuten kuin tarkastuksen yhteydessä. Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen (344/1983) vaatimusten mukaan tärkeillä pohjavesialueilla olevat muut kuin vuodonilmaisujärjestelmällä varustetut kaksoisvaippasäiliöt tai suoja-altaassa olevat hälyttävällä vuodonilmaisujärjestelmällä varustetut maanalaiset polttoöljysäiliöt tulee tarkastaa 10 vuoden kuluessa asennuksesta ja tämän jälkeen säiliön kuntoluokan mukaan 2-10 vuoden välein, edellyttäen säiliön olevan edelleen käyttökelpoinen.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista koskee vain pohjavesialueella olevia öljysäiliöitä. Huonokuntoiset öljy-, polttoaine- ja muut kemikaalisäiliöt voivat rikkoutuessaan ja vuotaessaan aiheuttaa maaperän saastumista, joten 20 §:ssä on määrätty tarkastamisvelvollisuus myös muilla alueilla oleville säiliöille. Näin säiliöiden kunnan heikkeneminen voidaan havaita näin ajoissa ja estää vahinkojen syntyminen. Mahdollisessa vahinkotilanteessa puhdistuskulut lankeavat vahingon aiheuttajan maksettavaksi.

Ympäristönsuojelulain 83 §:n mukaan ympäristönsuojeluviranomaisella on oikeus valvontaa ja ympäristönsuojelulain täytäntöönpanoa varten saada toiminnanharjoittajalta tarpeellisia tietoja ja tarkkailla toimintojen ympäristövaikutuksia. Myös tarkastuksen suorittajalta vaaditaan tehtävän edellyttämää ammattitaitoa, koska tarkastus tehdään erityismittalaitteita käyttäen. Vuotavan säiliön aiheuttama ympäristön pilaantumisriski on merkittävä, joten tarkastuksen on oltava luotettava.

24 § Maanalaisten säiliöiden poistaminen

Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan maaperään ei saa jättää tai päästää jätettä tai muutakaan ainetta siten, että siitä voi aiheutua sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa mm. terveydelle tai ympäristölle. Käytöstä poistetut puhdistamattomat maanalaiset polttoaine- ja kemikaalisäiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavedelle. Vanhojen säiliöiden ympärillä myös maaperä voi olla pilaantunut ja edellyttää puhdistamista. Maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja mahdollisesti jo aiheutuneen haitan korjaamiseksi on käytöstä poistettujen säiliöiden käsittelyssä noudatettava ao. ympäristönsuojeluviranomaisen ohjeita.

Ennen 5.10.2004 (aikaisempien määräysten voimaantulo) asianmukaisesti hiekalla tai muulla hyväksyttävällä materiaalilla täytettyjä säiliöitä ei edellytetä poistettaviksi. Niistä on kuitenkin poistettava ilma- ja täyttöpukket, jotta niihin ei vahingossa johdetaisi polttoainetta tai muita kemikaaleja.

Vanhat säiliöt voivat sijaita maaperässä sellaisessa paikassa, että niitä on teknisesti hyvin vaikea poistaa. Poistamisesta voi tällöin aiheutua esimerkiksi vahinkoa omaisuudelle, jolloin poistamisvelvollisuus saattaa muodostua kohtuuttomaksi. Poikkeusta säiliön poistamisvelvollisuudesta voi hakea tämän pykälän kolmannen momentin mukaan ympäristölautakunnalta määräyksessä mainitulla perusteella. Hakemus tulee perustella huolellisesti ja ympäristölautakunta harkitsee poikkeuksen myöntämistä tapauskohtaisesti.

25 § Polttoaine- tai muiden haitallisten nestemäisten kemikaalien säiliöiden tilapäinen sijoitus

Öljy ja useat muut yleisesti käytetyt kemikaalit aiheuttavat ympäristöön joutuessaan vakavan maaperän, pohjaveden ja muun ympäristön saastumisvaaran. Esimerkiksi maansiirtotöiden yhteydessä vaarallisia kemikaaleja kuten poltto- ja voitelunesteitä säilytetään usein tilapäisesti työmaiden yhteydessä. Näissä yhteyksissä on usein ilmennyt puutteita turvallisen käsittelyn varmistamisessa. Näin olen on tarpeellista kiinnittää erityistä huomiota kemikaalien tilapäiseen varastointiin. Ympäristön saastumisen ehkäisemiseksi terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien vuodot maaperään, pohjaveteen tai vesistöön on estettävä myös tilapäisessä varastoinnissa.

5 LUKU: MELU

Yleistä

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 2 momentin 2 kohdan perustelujen mukaan erilaisia yleisiä määräyksiä voidaan antaa tilapäisen erityisen häiritsevän melun tai tärinän torjunnasta. Varsinkin tiheään asutuilla alueilla voi melusta aiheutua haittaa lähiympäristön asukkaille ja muille lähistöllä oleville.

26 § Meluilmoitusmenettely

Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, kuten esimerkiksi rakentamisesta tai yleisötilaisuudesta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Ilmoitusvelvollisuus syntyy, jos toiminnasta saattaa aiheutua melua, jonka on syytä olettaa olevan melun voimakkuuden, keston tai toistuvuuden vuoksi erityisen häiritsevää lähistöllä asuville, oleskeleville tai työskenteleville.

Melun erityinen häiritsevyys arvioidaan kokonaisharkinnan perusteella, jossa otetaan huomioon esimerkiksi paikalliset olosuhteet. Tästä syystä kunnan ympäristöviranomaisen ilmoituskäytäntöä on ympäristönsuojelumääräyksissä pyritty kohdentamaan merkityksellistä haittaa aiheuttaviin tapahtumiin ja töihin ja vastaavasti karsia ilmoitusvelvollisuuden piiristä vähemmän haitallisiksi koetut toiminnot.

Tiedottamisvelvollisuudesta on määrätty, jotta naapurit ja alueen asukkaat osaavat ennalta varautua tapahtumasta tai toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuviin häiriöihin.

27 § Häiritsevää melu yöaikaan

Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden ja laitteiden käyttö sekä melua aiheuttavien toimintojen suorittaminen on viihtyisyys- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja riittävän häiriöttömän lepoajan varmistamiseksi kielletty yöaikaan. Määräystä ei ole yleisen turvallisuuden säilyttämiseksi ja elinkeinonharjoittajien oikeudenmukaisen kohtelun turvaamiseksi ulotettu koskemaan yhteiskunnan toiminnan taikka elinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömiä tilapäisiä tai kertaluonteisia toimintoja, kuten esimerkiksi leikkuupuimurin, vilja- ja heinäkuivurin tai sadetuslaitteen käyttöä eikä liikenneväylien tai yhdyskuntateknisten laitteiden kunnossapitotyötä, mikäli työn suorittamista on pidettävä liikenneturvallisuuden, liikenteen sujuvuuden tai muun perustellun syyn vuoksi välttämättömänä. Kiellosta voidaan poiketa hyväksytyyn ympäristöluvan tai meluilmoituksen nojalla.

Taajaan rakennetulla alueella on varsinkin asuntoalueisiin kohdistuva yöaikainen melu häiritsevää ja tästä syystä on perusteltua rajoittaa toiminnot, jotka voidaan suorittaa myös päiväsaikaan.

Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien työkoneiden ja laitteiden synnyttämien meluhaittojen ehkäisemiseksi on tärkeää, että em. koneet ja laitteet pidetään hyvässä kunnossa siten, että ne täyttävät niille asetetut vaatimukset niin melun kuin käyttöturvallisuuden osalta.

6 LUKU: PÄÄSTÖJÄ TAI NIIDEN HAITALLISIA VAIKUTUKSIA EHKÄISEVÄT MUUT MÄÄRÄYKSET

28 § Savukaasujen haitallisten päästöjen ehkäisy

Kiinteistön tulipesässä saa polttaa vain sellaisia aineita, jota varten se on suunniteltu. Jätteiden poltto on kielletty, lukuun ottamatta jätehuoltomääräyksissä sallittuja aineita.

Savupiippu tulee olla tarpeeksi korkea savukaasujen pistemäisten haittojen vähentämiseksi ja riittävän vedon aikaan saamiseksi. Tulipesää käytettäessä tulee huolehtia siitä, että polttoaine (klapit, halot, pelletit) on riittävän kuivaa ja palamishappea on tarpeeksi saatavilla.

Lämmityskattiloiden ja muiden tulipesien käytöstä syntyvien päästöjen määrä ja laatu riippuu käytettävän polttoaineen lisäksi myös käytettävien laitteiden laadusta ja kunnosta. Tämän vuoksi on tärkeää tarkkailla käytössä olevien laitteiden kuntoa ja huolehtia siitä, että ne huolletaan säännöllisesti. Lämmityskattiloiden ja muiden tulisijojen kunnossapitoa ja nuohousta koskevat tarkemmat määräykset on annettu nuohousalan keskusliiton nuohousohjeissa. Lisätietoa ohjeista saat kuntasi pelastuslaitokselta tai nuohousalan keskusliiton sivuilta, osoitteesta www.nuohoojat.fi.

29 § Häiriötä aiheuttavat työt

Määräyksessä mainituista rakennus- ja kunnostustoimenpiteistä saattaa syntyä melua, hajua tai pölyä taikka muuta näihin verrattavaa räsitusta ympäristölle, joka voi tietyissä olosuhteissa aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa taikka terveys- tai viihtyisyyshaittaa kohteen läheisyydessä. Ennakkoon toteutetuilla riittäväillä suojaustoimenpiteillä voidaan haitallisten vaikutusten leviämistä vähentää merkittävästi.

Taajaan asutulla alueella tulee rakennus- ja kunnossapitotoimenpiteitä tehtäessä kiinnittää erityistä huomiota toimenpiteistä aiheutuvien haittojen vähentämiseen ja rajoittamiseen naapureiden läheisyyden vuoksi. Riittävän häiriöttömän ajan takaamiseksi toimenpidealueen läheisyydessä on katsottu tarpeelliseksi rajoittaa häiriöitä aiheuttavien toimenpiteiden suorittamista.

Koska hiekkapuhallus ja muut kunnostustyöt aiheuttavat kokemusperäisesti melua, pölyä ja muita haittoja tiiviisti rakennetuilla alueilla, on näiden töiden suorittaminen meluilmoitusta tekemättä rajattu arkityöajoiksi. Mikäli töitä kuitenkin joudutaan työteknisistä tai muista erityisistä syistä tekemään mainitun ajan ulkopuolella, on asiasta ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitus on tarpeen valvontaa varten ja haittojen vähentämiseksi suunniteltujen toimenpiteiden riittävyyden arvioimiseksi. Ympäristön pilaantumista aiheuttavan toiminnan harjoittaja on ilmoitusvelvollinen.

Tiedottamisvelvollisuudesta on määrätty, jotta naapurit ja viranomaiset osaavat ennalta varautua toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuviin häiriöihin.

30 § Kulkuväylien ja muiden alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotyöt

Erityisesti keväisin katu- ja tiealueiden puhdistamisen yhteydessä nousee ilmaan leijuvaa pölyä, jonka pitoisuudet saattavat tietyissä olosuhteissa etenkin taajama-alueella olla hyvinkin korkeita. Leijuvasta pölystä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ja terveydellisten haittojen ehkäisemiseksi tulee katujen kunnossa- ja puhtaanapitotoimenpiteet suorittaa siten, että haitat ovat mahdollisimman pieniä.

Liitteessä 5 on lyhyesti kerrottu mitä jätteitä on mahdollista polttaa kiinteistön lämmityksen yhteydessä ja miten tulisi sijoja tulisi käyttää, jotta päästöt olisivat mahdollisimman alhaiset.

31 § Eläinten ruokinta

Eläinten ruokinnasta annetut määräykset koskevat taajaan rakennetulla alueella tapahtuvaa eläinten ruokintaa.

Hallitsemattomasta lintujen ja muiden eläinten ruokinnasta saattaa seurata haittaa. Paikalle voi kerääntyä liikaa ruokittavia eläimiä ja jopa rottia. Tämä voi aiheuttaa viihtyvyyden vähentymistä, terveysriskiä ja ympäristön roskaantumista. Näiden haittojen välttämiseksi eläinten ruokkiminen on sallittua vain kiinteistöjen piha-alueilla ja parvekkeella vain kiinteistönomistajan luvalla.

7 LUKU: VALVONTATIETOJEN ANTAMINEN

32 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja

Määräys perustuu ympäristönsuojelulain 83 §:ssä määrättyyn tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuteen, jonka mukaan viranomaisella on valvontaa ja ympäristönsuojelulain toimenpanoa varten oikeus saada toimintaansa varten tarpeelliset tiedot. Ilmoitukset asuin-/lomarakennuksen vesihuollon varustelutasossa sekä jätevesien määrässä tai laadussa tapahtuvista oleellisista muutoksista ovat tarpeen jätevesilaitteiden mitoituksen riittävyyden arvioinnin ja valvonnan kannalta. Esimerkiksi painevesipumpun hankkiminen mahdollistaa pyykki- ja tiskikoneiden sekä suihkun käytön, joka muuttaa oleellisesti syntyvän jäteveden määrää ja laatua.

8 LUKU: MUUT MÄÄRÄYKSET

33 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojelulain 19 §:n mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä erityisesti mainituin perustein. Lupaa poikkeamiseen tulee hakea kirjallisesti ja sitä koskeva asia tulee käsitellä hallintomenettelyä koskevan lainsäädännön mukaisesti.

34 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset

Ympäristönsuojelumääräykset on annettu yleisesti noudatettaviksi niissä erityisesti määrättyin poikkeuksin. Määräysten rikkomisesta ja laiminlyönnistä aiheutuvista seuraamuksista on säädetty ympäristönsuojelulain 13. luvussa ja 15 luvun 116 §:ssä.

9 LUKU: VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET

35 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

Kaupunginvaltuusto päättää ympäristönsuojelumääräysten antamisesta siten kuin ympäristönsuojelulain 19 §:ssä on säädetty.

Päätös ympäristönsuojelumääräysten hyväksymisestä annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta.

36 § Siirtymäkausimääräykset

Ympäristönsuojelumääräyksissä asetetaan velvoitteita, jotka merkitsevät kiinteistön omistajille ja haltijoille taloudellisia kustannuksia ja velvollisuuksia konkreettisiin toimenpiteisiin.

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 2 momentin 1 kohdan perustelujen mukaan määräyksissä voi olla tarvittaessa ajoitusmääräyksiä olemassa olevien laitteistojen tason parantamiselle. Tämän perusteella voidaan antaa siirtymäkausimääräyksiä haja-asutusalueella olevien kiinteistöjen jätevesijärjestelmien saattamiseksi asetuksen 'Talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla' ja näissä määräyksissä säädetylle tasolle.